

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, व्यापार प्रशासन उपसमूह
उपप्रबन्धक आठौँ तहको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षाको विषय, पूर्णाङ्क, परीक्षा प्रणाली, प्रश्नसंख्या, अंकभार र समय निम्नानुसार हुनेछ ।

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय
प्रथम	प्रशासन तथा व्यवस्थापन र ऐन नियम	१००	तर्कयुक्त समस्या समाधान	२ X २०	४०	३ घण्टा
			छोटो उत्तर	६ X १०	६०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	तर्कयुक्त समस्या समाधान	२ X २०	४०	३ घण्टा
			छोटो उत्तर	६ X १०	६०	

द्रष्टव्य :

- प्रथमपत्र र द्वितीयपत्रको परीक्षा २ दिनमा हुनेछ ।
- परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुनसक्ने छ ।
- प्रत्येक पत्रको उत्तिर्णाङ्क ४०% (चालिस प्रतिशत) हुनेछ । दुवै पत्रमा न्यूनतम उत्तिर्णाङ्क प्राप्त नगर्ने उम्मेदवारहरु अन्तर्वार्तामा सम्मिलित हुन योग्य हुनेछैनन् ।
- अन्तर्वार्ता र शैक्षिक योग्यता
  - अन्तर्वार्ताको अङ्क भार - ३०
  - शैक्षिक योग्यताको अङ्कभार - ३

शैक्षिक योग्यता वापतको अङ्क : न्यूनतम शैक्षिक योग्यता वापत प्रथम श्रेणीलाई ३, द्वितीय श्रेणीलाई २ र तृतीय श्रेणीलाई १ अङ्क प्रदान गरिनेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै विषयवस्तु समावेश गरिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको संभन्तुपर्दछ ।
- यस पाठ्यक्रममा उल्लेख भएका विषयहरुका अतिरिक्त समसामयिक घटना तथा विषयवस्तुहरुका सम्बन्धमा समेत प्रश्न सोध्न सकिनेछ ।

प्रथमपत्र : प्रशासन तथा व्यवस्थापन

१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, सिद्धान्तहरू एवं कार्यहरू
२. संगठनको परिचय, विभिन्न स्वरूप (Flat, Vertical, Matrix, Dome bell) आदि ।
३. प्रशासनिक विधिहरू :- कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, संगठन तथा व्यवस्थापन, छरितो व्यवस्थापन, कार्य मूल्यांकन
४. कर्मचारी प्रशासनको परिचय, उद्देश्य र कार्य
५. संगठनात्मक व्यवहार, समूहगत गतिशीलता र समूहगत कार्य
६. जनशक्ति योजना, महत्व र चुनौतीहरू
७. प्रशासनिक उत्तरदायित्व निर्वाह गर्नमा भएका प्रयास, किसिम र चुनौती
८. प्रशासनमा संचारको महत्व, भूमिका, प्रयोगमा देखिने समस्या र तिनको समाधान
९. प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्नमा समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन, अभिलेख व्यवस्थापन
१०. प्रशासनमा नेतृत्व, निर्णय प्रक्रिया, मनोबल, उत्प्रेरणा र संगठनात्मक सुधारका प्रभाव
११. अधिकार प्रत्यायोजन, निक्षेपण र विकेन्द्रीकरण
१२. व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको महत्व, आवश्यकता र प्रयोगका चुनौती
१३. समय व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन
१४. अम्बुडस्म्यानको अवधारणा र नेपालको सन्दर्भमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको भूमिका
१५. सम्पूर्ण गुण व्यवस्थापन (Total Quality Management)
१६. आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकनका चरणमा देखा पर्ने चुनौतिहरूको विश्लेषण
१७. भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
१८. जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
१९. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८ तथा नियमावली, २०५९
२०. करार ऐन, २०५६
२१. निजीकरण ऐन, २०५०
२२. विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०४९
२३. उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०५४
२४. आयकर ऐन, २०५८,
२५. मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२
२६. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली २०६४
२७. Proficiency in using office application software

द्वितीयपत्र: सेवा सम्बन्धी

1. Organization

- 1.1 Purpose of Organization
- 1.2 Organization and its Environment
- 1.3 Basic Organization Design
- 1.4 Delegation of Authority
- 1.5 Need, difficulties in delegation
- 1.6 Nature and Principle of Direction
- 1.7 Elements of Organization
- 1.8 Types of Organization
- 1.9 Job Satisfaction (Employee attitude, Job Rotation, Job Enlargement)
- 1.10 Meaning and Importance of Staffing
- 1.11 Style, Qualities & Function of Leadership

2. Management

- 2.1 Concept of Management
- 2.2 Nature and Scope of Management
- 2.3 Modern Management Techniques, MBO, Quality Circle
- 2.4 Development of Management Thought
- 2.5 Classical Theories of Management
- 2.6 Modern Management Theories

3. Business Ethics

- 3.1 Basic concepts of Business Ethics
- 3.2 Role in Decision Making Process
- 3.3 Elements in the organization setup
- 3.4 Process of social change
- 3.5 Ethical Issue and Corporate Social Responsibility
- 3.6 Responsibility for the use of social resource

4. Building Effective Leadership Skills

- 4.1 Leadership and Management
- 4.2 Types of Leadership
- 4.3 Contemporary Leadership Skills Issues
- 4.4 Leadership Models
- 4.5 Leadership Styles

5. Effective Delegation

- 5.1 Delegation
- 5.2 Principle of Delegation
- 5.3 Process of Delegation
- 5.4 Problem with Delegation
- 5.5 Communication and Delegation
- 5.6 Steps in Delegation

6. Conflict Management

- 6.1 Meaning and Types of Conflict
- 6.2 Conflict and Competition
- 6.3 Power, Politics, Conflict and Negotiation
- 6.4 Managing Conflicts
- 6.5 Negotiating Skills

7. Business and Society

- 7.1 Changing Concept and objective of Business
- 7.2 Social Responsibilities of Business
- 7.3 Social Audit

8. Organization and Development

- 8.1 Concept and objective of Organization Development
- 8.2 Process of Organization Development and Action Research
- 8.3 Organization Development Intervention Techniques and Approach

9. Global Business

- 9.1 International Business, Scope, Importance, Benefit
- 9.2 International Business Environment (Economic, Political, Legal, Cultural and Technological)
- 9.3 Trade barriers, tariff and non-tariff barriers
- 9.4 LPG (Liberalization, Privatization, Globalization)
- 9.5 Advantages and Limitation of WTO, SAARC
- 9.6 Globalization of Nepalese Business, Industrial Policy of the Govt. of Nepal.

10. Business Communication

- 10.1 Meaning of Communication
- 10.2 Need and Objective of Communication
- 10.3 Verbal and Non verbal communication channel
- 10.4 Process of Communication
- 10.5 Essential of Good Communication
- 10.6 Communication Barriers

11. Finance

- 11.1 Profit Maximization Vs. Wealth Maximization
- 11.2 Working Capital Management
- 11.3 Cash Management & Receivable Management
- 11.4 Dividend decision meaning and significance
- 11.5 Corporate Dividend Practice in Nepal
- 11.6 Trade Discount, Cash Discount, Techniques of Cost & Selling Price
- 11.7 Commission and Brokerage

12. Share and Debenture

- 12.1 Concept of shares, stock exchange, face value, market value, dividend, equity shares, preference shares, bonus shares
- 12.2 Issue of debenture, Method of debenture
- 12.3 Difference between share and debenture
- 12.4 Valuation of shares and goodwill

13. Investment Management

- 13.1 Nature and Scope of Investment Management
- 13.2 Importance of Investment Management
- 13.3 Investment media and Feature of investment media
- 13.4 Risk in investment and types of risk
- 13.5 Financial Institution and Markets in Nepal
- 13.6 Development of Financial Securities

14. HRM

- 14.1 Meaning, Scope and Objective of Personnel Management
- 14.2 Recruitment (Sources, Selection, Process, Training)

- 14.3 Performance Appraisal, Techniques, Promotion, Career Planning
- 14.4 Wages, factors affecting wages policy

15. Business Economy

- 15.1 Meaning, Nature and Scope of Business Economy
- 15.2 Market Forces in Solving Economy Problem
- 15.3 Circular Flow of Income and Expenditure
- 15.4 Revenue Concept (Total Revenue, Marginal, Average and other relationship)
- 15.5 Modern Theory of Rent
- 15.6 Role of Trade Union and Collective Bargaining in wage determination
- 15.7 Interest (Liquidity, Preference)
- 15.8 Profit (Dynamic, Innovation, Risk Bearing and Uncertainty Bearing Theories)
- 15.9 Inflation, Causes and Control of Inflation
- 15.10 Pricing Policy and Practices

16. Strategic Management

- 16.1 Meaning, role and different strategies of management
- 16.2 Relevance of strategic management and its benefit
- 16.3 Strategic Management in Nepal

17. Corporate Strategic and Planning

- 17.1 Nature, Scope and Need for Systematic Strategic Planning
- 17.2 Growth, Advantages and Limitation of Systematic Corporate Strategic Planning
- 17.3 Key elements in the corporate strategic planning process in different organization context
- 17.4 Compare and contrast the different models and patterns of strategic development
- 17.5 Strategic as compared to tactical decision and management
- 17.6 Uses and Techniques of Analysis for Corporate Strategic Planning
- 17.7 Scope, Importance and uses of analysis in corporate strategy
- 17.8 Strategic Fit and SWOT (Strength, Weakness, Opportunity and Threat)

18. Convention on International Civil Aviation, Chicago 1944.

19. ICAO Safety Management System सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान

20. ICAO Universal Safety Oversight Audit Programme (USOAP) सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान

२७. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३

२८. गैर सैनिक हवाई उडान ऐन, २०१५

२९. गैर सैनिक हवाई उडान नियमावली, २०५२

३०. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरूको सेवाका सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६

३१. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७

३२. नागरिक उड्डयन नियमवाली, २०५८

३३. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क सम्बन्धी नियमावली, २०६७

३४. हवाई सुरक्षा व्यवस्था नियमावली, २०४६

३५. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको संगठनात्मक संरचना

३६. नेपालमा हवाई यातायातको विकासक्रम र यसका चुनौतीहरू

३७. हवाई नीति, २०६३